

Kasım Tiryaki

Dere Yürüyüşü

GENÇ TİMAŞ

Gümüş Romanlar | 39

Editör | Merve Okçu

Kapak Tasarım | Esra Burak

İç Tasarım | Nur Kayaalp

1. Baskı | Ağustos 2020

Raf | 10+ Roman Öykü

Yayın No | 4949

Uluslararası Seri No

ISBN: 978-605-08-3416-1

TİMAŞ YAYINLARI

Adres | Çağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cd. No:5
Fatih/İstanbul

Tel | (0212) 511 24 24 | Sertifika No | 45587

E-posta | bilgi@genctimas.com

 genctimas.com genc_timas

  genctimas

Baskı ve Cilt | Sistem Matbaacılık

Adres | Yılanlı Ayazma Sok. No:8 Davutpaşa-Topkapı / İstanbul

Tel | (0212) 482 11 01 / Sertifika No | 16086

© 2020 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak göstererek alıntı yapılabilir.

bir

Havva ablamla hanifta toplamak için, eski şose yolun üstünde göz alabildiğine uzanan fındıklığın ucundaki Yayla Bayırı'na gittik. Daha oraya varmadan her yana yayılan keskin kokularını duydum yine. Biraz daha yaklaşıncaya minik, yuvarlak kırmızılarını gördüm. Çayırların arasında, geceleyin, göğün en uzağındaki yıldızlar gibi parlıyorlar. Almanya'dan gelen gurbetçi çocuklarının yaban çileği, bizim ise hanifta dediğimiz bu minik meyveler mayıs başlarında kızarıp olgunlaşmaya başlar. İnce iplik gibi uzun, minik asmalara benzeyen otlarda bitiyorlar. Her asmanın ucunda üç dört tane hanifta sağa sola eğilmiş duruyor. Ablam:

-Buradan başlayalım toplamaya, dedi. Hebo, dikkat et de üzerlerine basma; çoğu çayırların altında kalmış. Bak, şöyle elinle çayırları kaldırıncaya nasıl da çıkıyorlar ortaya.

Evden getirdiğimiz plastik mavi tekneyi tam ikimizin arasına koydu ablam. Dizlerimin üstüne oturup toplamaya başladım. Olgunlaşmış, kıpkırmızı olanlar hemen elime düşüyor. Pembe ve beyaz gibi olanlarsa kolayca kopmadığı gibi, zorlayınca da köküyle beraber geliyorlar. Olgun,

Dere Yürüyüşü

iri bir hanıftayı ağzıma attım. Serin pütürlerini dilimde hissettim. Yemeden önce birkaç defa dolandırdım ağzımda. Dilimle damağımın arasına sıkıştırıp yavaş yavaş ezdim. Ezildikçe biraz ekşi ama daha çok şeker gibi tatlı suyu ağzıma aktı. Sadece suyunu değil, sanki kokusunu ve rengini de duydum dilimde. Boğazımdan aşağı serinlik vererek kayıp gidiyor.

Belki çok az yerde bittiği için hanıftaların yerini herkes bilmez. Bir sürü fındık bahçemiz var ama hanıftalar sadece iki yerde olur. Birincisi burada, ikincisi gölün üst tarafındaki çalılıkta, ama orada bu kadar fazla olmaz. Ablamla durmadan ve çabuk çabuk topladığımız halde sanki bir tane bile koparmamışız gibi; önüme, arkama, nereye baksam hanıfta görüyorum. Beş tane tekneye, bir tane ağzıma atıyorum. Her seferinde ağzım serinliyor. Ağzımdan karnıma, oradan kollarıma, ayaklarıma akıp gidiyor serinlik. Hanıftalar koparıldığı gibi hemencecik yenince daha tatlı olur; eve gidene kadar suları, tatları ve kokuları biraz da havaya karışıyor. Toplamaya başlayalı yarım saat bile olmamıştı ki neredeyse doldu tekemiz. Ablam:

-Bu kadar yeter, dedi. Üç dört gün sonra yine gelir toplarız.

Eve dönünce ablam hanıftaları tencereye koyup, Hacı Baba'nın şimşir ağacından yaptığı kepçeyle ezdi. Üzerlerine toz şeker döküp tencereyi suyla doldurdu. Sonra şeker eriyip, su pembe kırmızı oluncaya kadar karıştırdı kepçeyle. İş bitince neneme şerbet hazır diye seslendi.

Nenemin kızarmış alnından ve şakaklarından aşağı terler akıyordu. İlk bardağı içince:

-Ellerin dert görmesin kızım, dedi, ne iyi ettiniz de hanıftaya gittiniz. Güneşin altında fasulye hereklerini sıyırmaktan içim yanmıştı. Bütün yorgunluğum gitti el-hamdülillah.

-Afiyet olsun nene, bana da Hebo dedi, gidelim diye, asıl ondan Allah razı olsun.

-İkinizden de Allah razı olsun, aferin benim oğluma. Hebo sakın unutma, birkaç gün sonra yine git topla. Hep dereye değil arada da böyle hanıftaya git. Yarın bile gitsen olur, belki bir tekne değil ama bir tabak kesin alırsın.

-Merak etme nene, daha bir sürü hanıfta var orada. Bir tekne topladık ama hiç azalmadı bile. Hem ablamla konuştuk, yine gideceğiz, dedim.

-İyi, gidin, unutmayın ama. Yazık oluyor gül gibi meyvelere, çürüyüp gidiyorlar. Bak bir bardağı bile nasıl rahlattı içimizi. Doldur kızım.

Ablam, nenemin uzattığı bardağı doldurdu. Üçümüz birlikte bir sürü şerbet içtik. Hanıftaların şerbeti, kendisinden bile tatlıydı. Her yudumda içim gibi yüzüm de, başım da daha serin, daha neşeli oluyor.

-Daha içmeyecekseniz, kalanı dolaba koyun akşama hep beraber içeriz, dedi nenem.

Dört bardak içmiştim. Şimdi daha fazla istesem de içemezdim ama akşama yine içebilirim.

iki

Nenem, harmanda serili ayırları topluyor. Elimdeki uzun, atallı sopayla yardım ediyorum ona. Kurumuş ayırklar çok hafif olur. Sopanın ucunu ayırkların başladığı yere dayayıp, koşarak ileri doğru sürüyorum. Bir sürü ayır birikiyor ucunda. Kaldırıp, nenemin biriktirdiği yığının üzerine taşıyıp bırakıyorum. Bazen uzaktan fırlatıyorum. O zaman sağa sola uçuşuyorlar. Etrafa savrulan ayırkları topluyorum ama aynı şeyi tekrarlayıp durduğum için nenem kızıyor:

-Yardımın lazım değil, toplamayı bırak, daha beter dağıtıyorsun, heba ettin ayırkları!

Her yerde kurumuş ayır kokusu var. Uyumak, ayırkların üstüne uzanıp yatmak geliyor içimden. Koşup yığının üstüne atıyorum kendimi. Nenem kızgınlıkla elindeki tırmıkla dürtüyor beni:

-Kalk, kalk, un ufak ettin ayırkları! Kalk yaramaz Hebo. Çalış biraz, havayı görmüyor musun, bak yağmur geliyor!

Yuvarlanarak aşağıya iniyorum yığının üzerinden. Yüzüme, kollarıma, karnıma değiyor ayırklar. Değdikleri

yer kaşınıyor. Güneşle, tozla karışık kuru çayır kokusu doluyor içim.

-Akşam baban gelince söyleyeceğim. Her şeyi söyleyeceğim! Ayam bozdu; yağmur geliyor Hebo, yardım et bana, bırak oyunu!

-Korkma, Fatme Nene, bu hava yağmaz! Belki bir iki çiseler; en fazla o kadar. Çayıra zarar vermez.

Konuşan Beylerin Mustafa'ydı. Birdenbire nereden çıktı anlamadım. Nenem:

-Hayırdır Mustafa! Ne işin var burada?

-İşim ben neredeysem oradadır, Fatme Nene?

-Doğru, senin işin boş boş gezmek. Ben de ne diyorum! Beylerin Mustafa güldü.

-Hiç de kolay değil. Zor, çok zor bir iş. Yani ayaklar ne derse yapmak kolay değil.

Nenemin gözlerinden ve alnındaki çizgilerin çoğalıp kalınlaşmasından canının sıkıldığını anladım. Başını sağa sola sallarken:

-İşim var Mustafa, seni dinleyecek vaktim yok, dedi.

-Ama öyle Fatme Nene, ayaklar neler istiyor bir bilsen! dedi. Hiç durmak istemiyorlar bazen. Koşturup duruyorlar beni. Diyorum ki, onların da bir gönlü var mutlaka. Kırmak olmaz. İdare etmek lazım. İdaresiz olmaz. Ayaklarımdan, kollarım gibi olmasını istemek olmaz. Aklım mesela, aklım hiç rüyalarımla aynı olur mu? Biraz benzer ama olmaz. Akıl başka, rüya başka, ruh başka, beden başka. Hepsinin hakkı ayrı ayrı. Haklarını vermek lazım.

Dere Yürüyüşü

Güldü. Sonra sessizce bir şeyler mırıldandı. Ne dediğini anlamadım. O, çoğu zaman böyle garip, kimsenin anlamayacağı şeyler söylüyor. Meczuplar öyle olurmuş zaten; garip, anlaşılmayan saçma şeyler konuşmuş. Nenem elindeki sırığa yaslanıp:

-Doğru, doğru. Ayaklarını kırma sakın. Kollarını da kırma. Tabii en önemlisi kafa; onu çok iyi kolla, kırılmasın!

Beylerin Mustafa seslice güldü:

-Ayaklarım kırılacağına kafam kırılın, durmak bana göre değil. Durursam benim işim tamamdır. Ayaklarım kalbime bağlı Fatme Nene. Birlikte yürür, birlikte dururlar. Ayaklarım söyler kalbim yürür, kalbim söyler ayaklarım dinler.

Nenem bir şey söylemedi. Beylerin Mustafa harmanın alt tarafındaki elma ağacının yanına gitti. Uzun uzun ona baktı.

-Bu sene elmalar iyi, erikler de öyle. Bütün meyveler bereketli bu yıl. Elmaya bak, nasıl da basmış geliyor! Durdur durdurabilirsen! Fatme Nene, gör en az beş sepet, altı sepet, hatta yedi sepet elma çıkar bu ağaçtan. Hatta bir rivayete göre sekiz, dokuz on sepet bile olabilir. Aklının bir kenarına yaz. Sonra doğru mu yanlış mı söylemişim görürsün.

-Beş sepet mi, on sepet mi? Hangisini yazayım?

-İkisini de tut. Hatta on beş sepet diyorum en son. Hem beş, hem on yani. On beş sepet elma.

Nenem, elindeki sırığı bırakıp mereğe yaslandı. Sessizce gülüyordu. Beylerin Mustafa'nın sırtı dönüktü bize. Yine kısık sesle bir şeyler mırıldandığını duydum. Nenem:

-İki aya kalmaz olgunlaşırlar, o zaman gel, bir sepeti senindir.

-Bir sepet elma! Öyle hepsini birden almak olmaz. Çok fazla, bir sepet çok fazla! Geçerken alırım, dönerken alırım. Bir tane, üç tane alırım. Beş tane de alırım. Ne kadar geçersen her sefer alırım.

-Tamam Mustafa, nasıl istersen öyle al. Bir, beş, on; ne kadar istersen al. Elmaları toplayınca mereğe, çayırların içine gömeceğiz hepsini. Sen yeter ki elma iste, hemen veririm.

-Bir, beş, on; onlar benim. Bir tek senden isterim. Unutma Fatme Nene. Yok, yok senden de istemem. Bir sepet elmam var, istemem.

Nenem kısık sesle, bak delinin zoruna, diye mırıldandı. Sonra da:

-Tamam Mustafa, isteme sen, dedi. Ama seni göremezsem nasıl vereyim. Geçerken bize uğra, biraz bekle, seni göreyim. Elma demen yeter. Ekmek veya yemek dersen de olur. Tek kelimen yeter; ekmek dersen ekmek, elma dersen elma veririm.

-Olur, dururum. Ayaklarım durursa dururum.

-Şimdi al şu çatallı odunu da yardım et bize, birlikte çayırı toplayalım. Yağmur geliyor.

Dere Yürüyüşü

-Yağmur yok. Yağmur yok Fatme Nene. Birkaç damla belki. Hepsi o.

Beylerin Mustafa, nenemin gösterdiği odunu almadı. Şeker Hamdi'nin derenin içinden taş topladığı zamanki gibi eğildi. Çok fazla eğildiği için karmakarışık, uzun saçları yere değiyordu. Önüne kattığı çayırları, elleriyle hızlı hızlı ortadaki yığına sürükledi. O kadar hızlı çalışıyor ki, nenemle ikimiz bir saatte onun yaptığı işi yapamazdık. Çayır toplarken araba gibi sesler çıkarıyor. Tam benim yanımdan geçerken de köye çalışan dolmuş gibi korna çalıyor.

-Yol ver Hebo, yol ver, yoksa çarpışacağız.

Çok komik şeyler yapıyordu. Çayır toplamayı bırakıp onu seyretmeye başladım. Yaklaşıp bana çarptı. Çok yavaş çarptı ama kendini yere atıp harmanın sonuna kadar yuvarlandı. Benimle oynamak istediğini anladım.

-Yardım edin, ölüyorum, diye bağırdı.

Yattığı yerden bağırip çırpınarak yardım istedi. Çok acı çeken biri gibi anlaşılmaz, garip sesler çıkardı. Nenem:

-Git kaldır onu. Gitmezsen hep öyle yatar, deyip eve doğru gitti.

Yanına gidip elimi uzatınca, gözünün birini kocaman açıp bana baktı. Güldüm.

-Olmadı, dedi, böyle sessizce, siren çalmadan gelersen hiçbir yardımın dokunmaz bana! Yaralıyı kurtarmaya giderken, ambulans gibi ses çıkarmalısın.

Sonra ağzıyla ambulans sesi taklit ederek:

-Hadi sen de böyle, benim yaptığım gibi yap, dedi.

-Viuuu, viuuu diye ses çıkardım.

-Buradayım, buradayım, diye bağırdı bütün gücüyle.

Elimi tutup, yere otururken:

-Ayağım, galiba ayağım kırılmış, dedi.

Ayağına baktım, hiçbir şeyi yoktu.

-Hadi doktor kurtar ayağımı. Onsuz ne yaparım, görmüyor musun nasıl kanıyor! Kanı durdur en azından.

Ayağını tuttum. Bezle sarar gibi yaptım.

-Oh, çok teşekkür ederim. En azından kanı durdurdun. Hadi şimdi örselemeden ayağa kaldır beni.

Kolundan çektim. Sanki gerçekten yaralıymış gibi yavaşça, ayakları titreyerek doğruldu. Sonra bir şey olmamış gibi aniden koşup yine çayır toplamaya başladı. O kadar hızlı çalışıyordu ki harmanda, mereğin alt tarafında ne kadar çayır varsa hemencecik topladı. Nenemin o gelmeden önce topladığı küçük birikintileri taşıyıp bir araya getirdi. Saçlarından, alnından, ensesinden su gibi terler aktı. İşi bitince, gidip harmanın ucundaki tümseğe oturdu. Karşısına geçip ayakta durdum; bana bakıp gülümsedi ama konuşmadı. Cebinden beyaz bir mendil çıkarıp, yüzünü, boynunu sildi. Bu sırada nenem elinde, üstü yiyecek dolu bir siniyle evin arkasındaki fındık ocağının altına doğru gitti. Sonra tekrar eve gidip bu kez elinde bir bakraçla döndü.

-Mustafa, hadi gel bir şeyler ye, dedi.

Dere Yürüyüşü

Mustafa ayağa fırlayıp nenemin yanına gitti. Ben de arkasından gittim. Sininin üstünde, mısır çorbasıyla bir bakraç ayran vardı. Geniş bakır tabağa çorba koyup, üstüne bakraçtan ayran döktü nenem. Mustafa tabağındaki çorbayı karıştırıp, çabucak yemeye başladı. Bana bakmadan:

-Hadi doktor, gel beraber yiyelim, dedi.

-Ben ona veririm, sen yemeğini ye, dedi nenem.

-Beraber yiyelim, hadi gel yanıma, dedi yine bana bakmadan.

Konuşurken de yemeye devam etti.

-İstersen sofraya oturup, Mustafa'yla birlikte yiyebilirsin Hebo, dedi nenem.

Oturmadım. Tabaktaki çorbası bitince nenem yine çorba koydu. Yine bitti. Yine koydu. O da bitti. Bir kez daha koyacakken:

-Fatme nene yeter, karnım o kadar doldu ki neredeyse taşacak, dedi.

-Koskocaman adamsın Mustafa, birkaç tabak çorbadan ne olur ki sana? Hadi biraz daha ye, daha çok var.

-Kâfi, doydum. Bu kadarı beni taşır ama gelgelelim ben kendimi zor taşıyorum. Anladın mı Fatme Nene, düzen bozuldu. Ayaklar baş, başlar başka bir şey oldu; her şey birbirine karıştı. İnsanlar yemeği taşıyor. Enselerinde taşıyor, belllerinde, göbeklerinde taşıyor.

Nenem:

-Öyle öyle Mustafa, karıştı her şey. Ama sen yine de bir bardak daha ayran iç, inşallah bir şey olmaz.

Beylerin Mustafa bir bardak daha ayran doldurup içti.

-Bunu taşıırım; Fatme Nene doğru diyor, bu kadardan bir şey olmaz.

Sonra seslice gülüp:

-Allah yerini dolu etsin Fatme Nene, dedi.

-Âmin, dedi nenem.

Sonra eve gidip bir ibrik suyla havlu getirdi. Nenemin döktüğü suyla elini, yüzünü yıkadı. Havluyu almadı:

-Rüzgâr daha güzel kurutur. Rüzgâr kurutur, güneş ısıtır. Güneş kurutur, rüzgâr ısıtır. Böyle de olur, öyle de olur. Niye olmasın! İkisinden biri de yapabilir bu işi ama yemek bile iki kişiyle yenince daha hoş olur. Rüzgâr kurutur, güneş parlatır. Havluyu ne yapayım!

Nenem, suphanallah! deyip başını sağa sola salladı. Gökyüzüne bakıp bir süre bekledikten sonra:

-Mustafa yorduk seni, hakkını helal et, dedi.

-Senin kimsede hakkın olmaz Fatme Nene. Sığırların suyu, bebeğin sütü derttir sende. Karşılık gözetmeden yaparsın; yapıp unutursun. Ne iyi unutursun. Başkalarının hatırlamasından iyi unutursun. Çalıştırmam, sevmem, istemem, vermem hep birbirine benzer. Sığırın suyuyla, bebeğin sütü aynı. Güldalı Hebo gibi, Alaylı da benim gibi değil mi Fatme Nene? Öyleyiz değil mi, öyle seversin bizi!

Nenem seslice güldü:

-Ne biliyorsun öyle sevdiğimi?

-Öyle sevdiğin için bilirim. Hep öyle seversin. Tavuklar bile nasıl seviyor seni!

Dere Yürüyüşü

Ayağa kalkıp, şemsiyesini dizlerine kadar uzanan hırkasının boyun kısmına taktı. Poşetini eline alıp birkaç adım gittikten sonra, birden durup geri dönerek:

-Fatme Nene, hayvanlar seni çok seviyor, dedi.

Bir kez daha gidecekmış gibi yaptı ama gitmeyip tekrar konuştu:

-Hayvanların sevdiğini kim sevmez! He, kim sevmez; şu alemde öyle bir canlı var mı?

-Sen de seviyor musun Mustafa?

Çok sesli güldü. Gözleri, ağzı kocaman kocaman güldü. Gökyüzüne baktı:

-Ben onlardan daha akıllıyım; ben daha çok severim, dedi.

-Allah da sever mi beni? diye sordu nenem.

Alnı, yüzü kırıış kırıış oldu. Kafasını kaşırken, ancak duyabileceğimiz kadar kısık bir sesle:

-Senin sevdiğinden daha fazla sever. Onun kadar kimse sevemez, dedi.

Sonra gülümseyerek bir süre yere baktıktan sonra:

-Eyvallah deyip, eski yola doğru hızla gitti.

Nenem arkasından:

-Allah'ın garip kulu işte, diye söylendi.

Beylerin Mustafa gittikten hemen sonra kara bulutlar geldi. Nenem çayırları naylonla güzelce örttü ama o gün hiç yağmur yağmadı.

üç

Güneş sanki hep tepede durdu bugün; önceki günlerden daha kocaman, daha sıcak. Gökyüzünün hiçbir yerinde bulut yok; her taraf güneş gibi. Lastik ayakkabım, yoldan geçerken yumuşamış zifte yapışıyor. Buhar, asfaltın üstünde titreye titreye yukarı doğru süzülüyor. Alnımdan aşağı terler boşalıyor; en çok da gözlerimin içine içine doğru akıyor sanki. Bir hafta önce, Ömer abim ve Aro'yla birlikte yaptığımız, şalanduranın hemen aşağısındaki göle girmek için, tişörtümle pantolonumu çıkardım. Sonra, Ömer abimin yolun kenarından buraya kadar tek başına taşıdığı kocaman, yuvarlak taşın üstüne çıkıp, bütün gücümle bağırarak göle atladım. Az önce her tarafımdan süzülüp elbiselerime yapışan, yüzümden, boynumdan, sırtımdan akan terler yok oldu. Derimle birlikte içim de soğudu bir anda. Aşağıya, çakıl taşlarına degecek kadar dibe indim. Minik bir iki balık sağa sola kaçıştı. Kıpırdamadan geri gelmelerini bekledim. Daha çok uzaklaştılar. Biri aniden yaklaştı ama sonra hızla uzaklaştı. En parlak görünenlerden pembe ve beyaz renkli, yuvarlak iki taş alıp yukarı çıktım. Alnım sanki hiç suya girmemiş gibi yandı. Yukarı, güneşin

Dere Yürüyüşü

olduğu yöne bakmak için başımı kaldırdım ama hiçbir şey göremedim. Yukarı bakınca gözlerim kendiliğinden hemen kapanıyor. Gökyüzünden yüzüme ateş parçacıkları atılıyor sanki. Çalı çırpı yanarken etrafa uçuşan korlar gibi yüzüme değiyor güneş. Tekrar suya atladım. En güzeli, hiç çıkmadan derenin içinde durmak. Başımı suya sokunca, yüzüme değen ateş parçacıkları hemen sönüyor. Aşağıda, nefesim bitinceye kadar hareketsiz duruyorum. Nefesim bitince, sudan çıkarıyorum başımı. Biraz yüzüp yeniden dalıyorum. Her dalışımda yuvarlak, renkli taşlardan bir iki tane almadan çıkmıyorum.

Sudan çıktığım gibi koşarak ilerideki büyük kayanın arkasına attım kendimi. Çok sıcak olunca kum, ısıtılmış sac gibi yakar karnımı; bugün hiç kuma uzanılacak gün değil. Büyük kayaya yaslandım ama o da sırtımı yaktı; sacdan bile kızgın olmuş. Şimdi gölgelik olsa da güneş sabahtan beri hep buraya vurmuş anlaşılın. Dereden lastik ayakkabıma doldurduğum suyu kayaya döktüm. Elimle dokundum; hâlâ sımsıcaktı. Dört kere daha su taşıdıktan sonra serinledi ancak. Oturup, sırtımı, ıslattığım yere yasladım. Boyumdan en az dört kat daha büyük bir kayaydı; akşama doğru güneş arkadan vurunca, gölgesi upuzun oluyor.

Hava o kadar durgun ki etraftaki hiçbir şey kıpırdamıyor. Böyle zamanlarda ağaçlar, yapraklar kımıldasın, minik bir rüzgâr çıksın diye küçük bir ağacı veya fındık temsilini tutup silkeliyorum. Ama bir tek, silkelediğim dalın yaprakları kımıldıyor. Onlar da birkaç saniye sonra duruyor. Az ileride hareketsiz duran kısa boylu, minik kı-

zılağaca baktım; ölmüş gibi kıpırtısız, sessiz duruyor. Şimdi rüzgâr esse, kesin benden bile çok sevinirdi kızılağaççık. Ağaçların, otların deresi rüzgârdır; rüzgâr esince, benim derede yaptığım gibi onlar da durmadan oynar. Kıpırdamadan duruyorum ama yine de sırtım, yüzüm hemen terlemeye başlıyor. Oysa ağaçlar kımıldasa, azıcık rüzgâr olsa güneşte bile terlemezdim. Rüzgâr, belki dere kadar değil ama ağaçlar gibi beni de biraz yıkayıp, serinletirdi.

Gözlerimi kapatıp bekledim. Gözlerimi kapatınca hep yaptıklarımı seyrediyorum; o gün yaptıklarım, daha önce yaptıklarım geliyor aklıma. Daha çok pişman olduklarım; yaptıktan sonra pişman olup üzüldüklerim. İstemediğim o kadar çok şey yapıyorum ki! Neden böyle oluyor bilmiyorum. Ninemi dinlemiyor, çoğu zaman kaçıyorum bana verdiği işlerden. Sonra bütün işleri o yapıyor. Ablam da yapıyor ama en çok o. O kadar çok işi var ki! Nenemi ne zaman dinlesem, babana şikâyet edeceğim diyor ama bugüne kadar öyle bir şey hiç yapmadı. Babam sorsa bile söylemiyor. Bir tek, ekmeğin hamurunun altına kestane yaprağı lazım olunca dinliyorum onu. Nenem ağaca çıkamaz. Bazen Aro, bazen ben yapıyorum o işi. Kızdırılmış pileki taşının üstü, hamur dökülmeden önce kestane yaprağıyla kaplanmazsa ekmeğin yanar, kömür gibi olur. Hatta yaprakları dizmeden önce ıslak bir bezle pilekiyi iyice silip biraz serinletiyor nenem; öyle yapmazsa belki yapraklar bile yanabilir.

Bugün, ineklerin yalı için, yere düşen elmaları toplamamı istedi ama ben dereye kaçtım. Keşke toplasaydım.

Dere Yürüyüşü

Nenem yine çok çalışmış, ter içinde kalmıştı. Eve gidince ince rahanın, demir elmasının, sinap elmasının altında bir tane bile bırakmayacağım. Nenem azıcık sıcak olunca bile çok terler. Bugün yine terden su gibiydi elbiseleri; örtüsünün altından dışarı çıkan saçları, yüzü gözü hep öyle. Arkamdan, elmaları toplamazsan akşam olunca babana söylerim diye bağırdı. Nenem azar işitmemi hiç istemez. Camiye gitmeyince bile duyurmaz babama ama Aro söylüyor. Bu yüzden babam kaç kere elime sopayla vurdu, kulaklarımı, saçlarımı çekti. Kulaklarımın kenarındaki saçlarımdan çekince canım çok acıyor. Kulaklarım da acıyor. Elime çok hızlı vurmazsa acımıyor. Nenem, beni babama şikâyet ettiği için her seferinde Aro'ya kızıyor. Hocayı seviyorum ama camide oturmaktan, çok fazla oturmaktan sıkılıyorum. Hele sıcak havalarda hiç durmak istemiyorum. Aro da artık eskisi kadar söylemiyor babama. Kibrit kutularından biriktirdiğim pullardan istiyor; verirsen söylemem diyor. Onun pulları benimkilerin en az on katı.

Gözlerimi açtım. Açmayınca, nenemin terli yüzü hep bana bakıyor. Ağacın yaprakları yine kıpırdamıyor. Sadece derenin üstünde ipince bulutlar kıpırdıyor. Şimdi ayaklarım, kollarım bile terledi. Tekrar kapattım gözlerimi.

Dün, Seferle Şöhret Abla'nın tarlasından gizlice bir poşet dolusu salatalıkla domates aldık. Dere kenarına inip yedik ama hepsini bitiremedik. Kalanları, poşetle birlikte kızılağaçlığa sakladık. Bizim tarlamızda da var onlardan ama Şöhret Ablanın tarlasındakiler daha iri ve güzeldi.

Hem Şöhret Abla tarlasındaki sebzeleri seyretmeme bile kızıyor. Bahçesinden hiçbir şey almadığım zamanlarda bile sanki almışım gibi kaç kere kızdı bana.

En son geçen sene tarlada çalışırken, yanına gidip seyrettim onu. Uzun süre seyrettim. İşi bittikten sonra bahçedeki olgun salataları ve kızarmış domatesleri toplayıp sepete koydu. Bizim bahçemizdekilerin çoğu kurumuş, kurumayanlar da cılız kalmıştı. Belki verir diye işi bitinceye kadar bekledim Şöhret Ablayı ama hiçbir şey vermedi. Sepetin yanına gidip topladığı domateslere dokununca da kızıp:

-Hadi git, uzaklaş yanımdan, dedi.

Gitmedim; olduğum yerde durup ona bakmaya devam ettim. Daha çok kızdı.

-Bir daha bahçeme yaklaştığını görmeyeyim, dedi. Sizin tarlanızda bunlardan yok mu? Git kendi tarlanızdan al.

-Çoğu kurudu, kurumayanlar da çok küçücükler, yenecek gibi değil, dedim.

Bak hâlâ konuşuyor, diye çıkıştıktan sonra, yerden taş alıp bana doğru fırlattı ama kenara çekildiğim için çarpmadı. Kaçıp uzaklaştım yanından. Sepeti domates doluydu ama o gün bir tane bile vermedi bana. Artık ben de ona sormadan alıyorum; hem de en güzellerini. Bahçesinde ne varsa koparıp koparıp etrafa attığım bile oldu. Gözlerimi kapatınca hep böyle oluyor işte. Görmek istemediğim her şeyi görüyorum. Nenemin terli yüzüyle, Şöhret ablanın topraklı elleri çok üzgün bana bakıyorlar. Evinin camlarını kırdığımız Nuri Amca, çatısını taşıladığımız Mehmet

Dere Yürüyüşü

Dayı, öfkeli ve ağlamaklı gözlerle karşıma geçip, bağırıp çağırıyor. Mantar tabancamla korkuttuğum, benden daha küçük çocuklar ağlayarak kaçıyorlar.

Artık Dere Ülkesi'nin Kralı değilim! Dere Ülkesi'nin Kralı böyle yapmazdı. Belki yine kraldım ama kötü bir kral. Şeker Hamdi'nin öğrettiklerini unuttukça böyle hep daha kötü oldu. Dere Ülkesinin Kralı, rüzgârı, suyu, yıldızları duyup anlayabilirdi. Ben onları gün geçtikçe daha az anlıyorum. Uzun zamandır onları anlamak için çabalamıyorum bile. Şeker Hamdi öldükten sonra ilk zamanlar dikkat etmiştim aslında. Ama arkadaşlarım hep dalga geçtiler. Bir keresinde dereyle konuşurken Sefer geldi yanıma. Bana seslendi ama ona cevap vermedim. Çünkü dereyle konuşurken başka sesler olmamalı. Olsa bile onları duymamalıyım. Ama Sefer bunların hiçbirini bilmiyor; ona cevap vermediğim için kızıp, sırtımdan itti beni:

-Duymuyor musun sana sesleniyorum! dedi.

-Rahat bırak beni, işim var, dedim.

-İşin mi var? Deli misin sen, boş boş duruyorsun şurada. Hiçbir işin yok!

-Var!

-Seninle oynamayacağım.

-Tamam oynayalım.

Şeker Hamdi'nin anlattıklarını söylemedim ama dereyi dinlemekten vazgeçip onunla oynadım. Çünkü o kadar çok üstelemişti ki dereyi dinlerken aklımdan geçen her şey uçup gitmişti. Zaten başkaları varken dere benimle